

GLOBUS

VELIKA GLOBUSOVA ANALIZA DVIJU GLAVNIH STRANAKA
I DVOJICE NJIHOVIH LIDERA UOČI IZBORNOG OBRAČUNA

MOŽE LI SLABI BERNARDIĆ UGROZITI JAKOG PLENKOVIĆA

PREDSJEDNIK SDP-a NAJSLABIJA JE KARIKA SVOJE STRANKE, NO
PREMIJER JE PREVIŠE SIGURAN U POBJEDU HDZ-a. TA BI MU
PRETJERANA SAMOUVJERENOST MOGLA OZBILJNO ŠTETITI

**INTERVJU
RAJKO OSTOJIĆ:
HDZ-ov CRNI
LABUD MOGAO BI
SE OPET UKAZATI**

DAR VELIKI ATLAS ŽUPANIJA 2020.
NAJVEĆA I NAJPOUZDANIJA ZBIRKA PROMETNIH I TURISTIČKIH KARATA SVIH
HRVATSKIH ŽUPANIJA I GRADA ZAGREBA. VIŠE OD 10.000 KORISNIH INFORMACIJA!

Hrvati i njihovi predstavnici moraju se probuditi iz sna i tražiti strateška rješenja u ograničenom vremenu "hudejbijskog" mira dok se "istorijska prilika" njihova konačnog brisanja iz FBiH nije ostvarila u ratu drugim sredstvima

TRAJNI MIR ILI VARLJIVO PRIMIRJE? ŠTO JE OSTALO OD WASHINGTONSKOG SPORAZUMA

DUJE KLARIĆ/HANZA MEDIA

ZATAŠKANA ISTINA

Federaciji BiH prijeti dvostruki ciparski scenarij

Hrvatska i politički predstavnici Hrvata u BiH konačno se trebaju emancipirati od eurokratskog zataškavanja stvarnog političkog stanja u FBiH. Tom entitetu prijeti teritorijalna i politička podjela te potpuno kastriranje uvjeta za pregovore o dugotrajnom miru između Bošnjaka i Hrvata

PIŠE **IVAN ŠUŠNJAR**

Autor je politički analitičar i društveni aktivist iz BiH. Urednik je portala Poskok.info. Imenovan je na diplomatska mjesta u Chicagu (2014.), potom u Pragu (2015.), ali su bošnjački političari pritiskom prema međunarodnoj zajednici spriječili njegovo postavljanje na obje diplomatske desti-

nacije. Tadašnji hrvatski član Predsjedništva BiH, iz prosvjeda, pune četiri godine ostavio je mjesto u Pragu praznim.

Sredinom prošlog ožujka obilježena je 26. obljetnica potpisivanja Washingtonskog sporazuma kojim je stvorena bošnjačko-hrvatska Federacija Bosne i Hercegovine (FBiH). Iako je taj sporazum zaustavio rat između Bošnjaka i Hrvata, nije bilo pompoznihi svečanosti kojih, do duše, nema dugi niz godina. Takvo stanje najbolje govori o odnosima dvaju naroda.

U jesenskoj izbornoj noći 2018. bivši član Predsjedništva BiH i predsjednik Stranke demokratske stranke (SDA) Bakir Izetbegović proglasio je pobjedu pred TV kamerama i stranačkom svitom koja je usred Sarajeva ushićeno uzvikivala poklič "tekbir, Allahu ekber!". On je u javnom obraćanju oštro odbacio nezadovoljstvo predsjednika Hrvatskog narodnog sabora BiH Dragana Čovića zbog preglašavanja Hrvata i neimplementacije odluke "Ljubić" Ustavnog suda BiH iz 2016. godine, rekavši kako "mi Bošnjaci nismo zadovoljni tim što nas je u ovoj zemlji 50 posto, a imamo samo trećinu vlasti, niti smo zadovoljni što je Federacija podijeljena na kantone".

Dok bošnjačke političke i intelektualne elite izražavaju nezadovoljstvo zbog osnovnih načela Washingtonskog (i Daytonskog) sporazuma, zagovarajući unitarizam i protiveći se federalnom uređenju FBiH, hrvatski političari nastoje očuvati što je ostalo od autonomije i federalizma. Nakon što su visoki predstavnici međunarodne zajednice Wolfgang Petritsch i Paddy Ashdown nametnuli gotovo 70 amandmana na Ustav FBiH, o kojima se Hrvati nisu mogli očitovati, ciljevi Washingtonskog sporazuma su potpuno izobličeni. Otvorena potpora međunarodne zajednice unita- ▶

rizmu omogućuje bošnjačkim liderima šeretsku taktiku odbacivanja izmjena izbornih pravila prema presudi "Ljubić" i bojkotiranja pregovora o Mostaru, gradu u kojem se nalaze ključne hrvatske institucije, gdje uslijed odluke Ustavnog suda BiH nema izbora od 2008. godine.

Dapače, Bošnjaci imaju koristi i od neimplementacije odluke "Ljubić", jer tako nastavljaju dominaciju u FBiH, i od statusa quo u Mostaru, gdje, ako bi se primijenila pravila koja vrijede u drugim gradovima, bošnjački političari ne bi mogli kontrolirati vlast.

Nakon što je u kolovozu 2018. posjetio Palestinu, Bakir Izetbegović dao je intervju sarajevskom tjedniku "Stav". Izetbegović je u Ramali posjetio mauzolej vođe Palestinske oslobodilačke organizacije (PLO) Jasera Arafata. Arafat je poznat i po savjetu Aliji Izetbegoviću iz 1993. za vrijeme pregovora o Vance-Owenovu mirovnom planu. Sugerirao mu je da potpiše plan, što su mostarske liske pretvorile u "potpisuj Alija, makar bila ko avlija". Bakir Izetbegović je Stavu potvrdio da je "Arafat kazao Aliji Izetbegoviću nešto slično, ali na ozbiljniji način". Dodaje da je njegovu ocu Arafat preporučio "da prihvati mir, makar i nepravica, i da se nastavi boriti političkim sredstvima za reintegraciju BiH".

Slično pamti i načelnik generalštaba Armije BiH Sefer Halilović. On je zabilježio Izetbegovićevu prepričavanje gorkog Arafatova kajanja jer je "htio sve, a ostao bez ničega". Dok se Izetbegović nećkao, a Hrvati potpisivali plan (kao i sve ostale), Halilović je bio nezadovoljan do te mjere da je u intervjuu za madridski El País 27. siječnja 1993. zaprijetio riječima "ako Europa ne promijeni svoj stav počet ćemo terorističke napade na njene teritorije. Mnogi europski gradovi će izgorjeti".

U tom istom razdoblju Arafat je uspješno pregovarao s Izraelcima o priznanju PLO-a i Palestinske samouprave. PLO i Izrael potpisali su 13. rujna 1993. povijesni Sporazum iz Osla pod pokroviteljstvom američkog predsjednika Billa Clintona. Međutim, taj sporazum nije donio očekivani mir. Već u proljeće 1994. u johanesburškoj džamiji Arafat je uspo-

Unatoč jasnim temeljima Washingtonskog sporazuma njegovo hudejbijsko shvaćanje nametnulo je filozofiju majorizacije Hrvata u BiH kao metodu ostvarivanja bošnjačkog cilja

GETTY IMAGES

redio tadašnji sporazum s Izraelom s Hudejbijskim sporazumom: "Taj sporazum ne smatram više nego sporazumom koji je potpisan između našeg poslanika Muhameda s.a.v.s. i Kurejšita." Njegove riječi ohrabrile su Palestince za nastavak sukoba s Izraelom.

Nakon što je 622. napustio Meku (hidžra), Muhamed je sa sljedbenicima naselio Medinu gdje se postupno naoružavao. Šeste hidžretske godine (628.) postigao je u Hudejbiji među svojim sljedbenicima nepopularan desetogodišnji spo-

razum o nenapadanju s poganim Kurejšitima koji su bili većina u Meki. Kako bi digao moral svojim ljudima, koji su se oštro protivili sporazumu, Muhamed je napao židovski Khajber čiji su stanovnici bili u savezništvu s Kurejšitima iz Meke. Dvije godine poslije, ojačan, Muhamed je podigao vojsku i osvojio Meku nakon manjeg izgreda između njegovih saveznika i Kurejšita.

Vjerujući u trajanje Hudejbijskog sporazuma, Kurejšiti se nisu ni pokušali oduprijeti. S druge strane, Muhamed je strpljivo gradio vojnu silu, ne ispuštajući iz vida cilj za vrijeme trajanja sporazuma.

Jedno od tumačenja Hudejbijskog sporazuma jest da ono legitimira muslimansko prekidanje primirja i nastavak ostvarivanja cilja. Sporazum je poučan iz barem četiri razloga. Prvo, nakon nepopularnih ustupaka neprijateljskom narodu Muhamed je znao i bio spreman na

postizanje cilja – dominacije nad teritorijem i neprijateljskim narodom. Drugo, Muhamed je bio taj koji je prosuđivao poštuje li se ugovor i treba li napadati drugu stranu. Treće, Muhamedovi ugovori uglavnom nisu dugoročno mirovni, jer služe kao kratkotrajna primirja uoči postizanja cilja. Četvrto, muslimani i nemuslimani mogu sklopiti vremenski ograničeno primirje (hudna).

Arafat je kao Muhamed doživio oštre kritike, poput one najutjecajnijeg orijentalista i američko-palestinskog sveučilišnog profesora Edwarda Saída, koji ga je definirao "izraelskim maršalom Pétainom". Povijest nas uči da je Arafat, u odnosu na Saída, bio svjesniji prednosti koju je u konačnici njegov PLO stekao pristajanjem na Sporazum iz Osla. Arafatova hudna, odnosno hudejbijski mir, vjerno je slijedila Muhamedov nauk o privremenosti sporazuma. Potporom islamskog svijeta i nekih zapadnih vlada, rezultat Arafatova hudejbijskog mira omogućio je nastavak sukoba s Izraelom, u kojemu je od jeseni 1993. do konca 1995. stradalo gotovo 40 posto svih izraelskih žrtava terorizma od 1948. do 1995. godine.

Huškanje bošnjačke političke čaršije protiv Hrvata u BiH posljednjih godina osnažuje tvrdnju da bošnjačko vodstvo shvaća Washingtonski sporazum kao hudejbijski mir, kako je Arafat tumačio 1994. sporazum s Izraelom. Riječ je o hudni prije konačnog obračuna s Hrvatima u ratu koji traje drugim sredstvima.

Temeljna poveznica bošnjačke politike i hudejbijske taktike je rastuća islamizacija politike i identiteta, od 1990-

Huškanje bošnjačke političke čaršije protiv Hrvata u BiH osnažuje tvrdnju da bošnjačko vodstvo shvaća Washingtonski sporazum kao hudejbijski mir...

ih naovamo. Promatrajući suvremenu bošnjačku politiku, vidljiva je njena duboka prožetost ideologijom panislamizma. U "Islamskoj deklaraciji" (1970.) Alija Izetbegović navodi: "panislamizam je uvijek izvira iz samog srca muslimanskog naroda". Izetbegović nije odustajao od vjerskog, kulturnog i političkog jedinstva cijelog muslimanskog svijeta (ummet), smatrajući kako panislamizam određuje "njegove vanjske odnose". Svoju viziju je nametao i tijekom rata uvjerenjem islamske javnosti da "ni palestinska drama nije ujedinila muslimanski svijet koliko Bosna".

Početkom 1990-ih, od 11 članova glavnog odbora SDA, devet njih je procvjetalo u panislamističkim krugovima. Neki su bliski s liderima Muslimanskog bratstva, iz kojeg potječu brojne terorističke skupine. Jedan je suosnivač SDA, bivši reis-ul-ulema Mustafa ef. Cerić, koji je član europskih podružnica Muslimanskog bratstva, nekih pod vodstvom jednog od lidera organizacije Yusufa al-Qaradawija, koji se redovito poziva na najcrnje antisemitske stihove u Kuranu za borbu protiv Židova i Izraela. Islamizacija političke sfere nije trajala samo tijekom rata, što svjedoči Cerićevo poslijeratno inzistiranje na šerijatu, tvrdnjama da "država ima obvezu osigurati muslimanima slobodu življenja u skladu sa šerijatom" te da je "neotuđivo pravo bh. muslimana živjeti pod šerijatom". Upamćen je ostao i sastanak delegacije Muslimanskog bratstva koju je 2014. u svom uredu primio član Predsjedništva BiH Bakir Izetbegović. On se s njima slikao s četiri podignuta prsta, koji simboliziraju "rabiju", u znaku podrške Muslimanskom bratstvu u nasilnim prosvjedima u Egiptu, što je izazvalo zgražanje hrvatskih i dijela svjetskih medija. Štoviše, da bošnjački političari otvaraju vrata Muslimanskom bratstvu, organizaciji koju SAD planira staviti na popis terorističkih organizacija, svjedoči službeni sastanak duhovnog vođe al-Qaradawija i nekadašnje veleposlanice u Kataru i sadašnje ministrice vanjskih poslova BiH Bisere Turković.

Bošnjačko vodstvo je (pan)islamiziralo politiku, kako unutarnju tako i vanjsku, što je pojačalo animozitet prema Zapadu. Bošnjački su lideri, s jedne strane, preuzeli spoj čvrstog vjerovanja u superiornost muslimanskog jedinstva, a s druge paranoičnog straha od "moći" nevjernih kršćana i Europe, koji ih žele "palestinizirati" ili "andaluzirati". Su-

kladno filozofiji "Islamske deklaracije" Alije Izetbegovića, prema kojem "nema mira ni koegzistencije između 'islamske vjere' i neislamskih društvenih i političkih institucija", njegovi najvjerniji ljudi početkom 1990-ih pisali su o "kurvi Evropi" (Džemaludin Latić), da je "Zapadu važnija kap nafte nego litar naše krvi" (Mustafa Cerić) i da "Evropa još živi opterećena križarskim barbarizmom" (Mustafa Imamović). Takvo filozofsko polazište može biti jedno od objašnjenja Izetbegovićeve hudejbijskog pristupa mirovnim sporazumima pod pokroviteljstvom SAD-a, UN-a i Europske zajednice, s kojih je povlačio potpise i kršio, počevši od Cutileirova plana u ožujku 1992. koji je mogao spriječiti rat. Muslimanski vođa nije ni manje ni više nego potpisivao hudne uoči ostvarivanja ratnog cilja.

Promatrajući poslijeratno bošnjačko rušenje Washingtonskog sporazuma s Hrvatima, sve je očitije kako su njemu Bošnjaci pristupili hudejbijskom taktikom, na isti način kako su pristupali većini sporazuma za vrijeme rata. U posljednje vrijeme SDA-ovu islamizmu, s još većim žarom, pridružuju se zagovaratelji "bosanskog unitarizma".

Bošnjački vodeći političari promiču i islamizaciju identiteta. Tako je nedavno stradao Ivo Andrić, kojeg gotovo više nema u bošnjačkim školskim programima. Proslavljeni autor proglašen je islamofobom, a njegovi branitelji postali su nepoželjni gosti sarajevske čaršije, poput pisca Ivana Lovrenovića, koji je u jednom tekstu upozorio na ideološko-nacionalni antagonizam u tumačenju Andrića, između ostalog navodeći kako primjećuje "nekritičko idealiziranje osmanske prošlosti, u tumačenje osmanskoga osvajanja Bosne i unošenja islama kao povijesnoga i, malne, eshatološkoga spasa". Dok sljedbenici panislamizma nastoje očuvati političku i duhovnu čistoću muslimanskog prostora (Dar al-Islam) od svjetovnih "nametnika" poput Andrića, te po mogućnosti nametnuti isto nemuslimanskim područjima koja su u primirju s muslimanima (Dar al-sulh), zagovornici "građanske Bosne" stapaju se s tom po-

litikom, jer ona odgovara unitarističkoj ideologiji kojoj je nužna većina ispravno i čvrstog naroda koji će zadržati vlast i sustav nadvladavanja.

Unatoč jasnim temeljima Washingtonskog sporazuma iz 1994. godine, njegovo hudejbijsko shvaćanje nametnulo je filozofiju majorizacije Hrvata u BiH kao glavnu metodu ostvarivanja bošnjačkog cilja neostvarenog u ratu. Širenje bošnjačkog političkog "prostora džihada" (naziv koji je tijekom rata u uporabu unio general bošnjačke Armije BiH Šerif Patković pozdravljajući Aliju Izetbegovića povikom "tekbir") je u očima dijela bošnjačkih elita parci-

jalno zaustavljeno upravo 1994. godine formiranjem bošnjačko-hrvatskog entiteta FBiH.

Hrvatska i politički predstavnici Hrvata u BiH konačno se trebaju emancipirati od eurokratskog zataškavanja stvarnog političkog stanja u FBiH. Tom entitetu prijete dvostruki ciparski scenarij: prvo, teritorijalna i politička podjela i, drugo, potpuno kastriranje uvjeta za pregovore o održivom ugovoru i dugotrajnom miru između Bošnjaka i Hrvata.

Kao potpisnica svih važnijih sporazuma, hrvatska strana je dužna promijeniti paradigmu samog shvaćanja cilja i djelovanja vodećih bošnjačkih aktera. Zbunjenost hrvatskih predstavnika i javnosti izraz je potonuća u komotnost europskog postmodernizma i zapostavljanja temeljnih islamskih koncepata koji utječu na shvaćanje međunarodnih i međunacionalnih odnosa ugrađenih u suvremenoj bošnjačkoj političkoj tradiciji.

Jedno od tih koncepata danas se očituje u Arafatovu savjetu Aliji Izetbegoviću o prihvaćanju hudejbijskog mira i kasnijeg nastavka borbe. Drugim riječima, metoda djelovanja je promijenjena, ali cilj nesmetanog vladanja teritorijem i narodima i dalje je isti. Istom filozofijom Muhamed je osme hidžretske godine ovladao Mekom, a Kurejšiti su mirno spavali vjerujući da je sporazum jednak za sve. Hrvati i njihovi predstavnici moraju se probuditi iz sna i tražiti strateška rješenja dok se, u ograničenom vremenu hudejbijskog mira, "istorijska prilika" njihova konačnog brisanja iz FBiH nije ostvarila u ratu drugim sredstvima. ■

Jedno od tumačenja Muhamedova Hudejbijskog sporazuma iz 628. s poganim Kurejšitima jest da ono legitimira muslimansko prekidanje primirja i nastavak ostvarivanja cilja